

Onderwerp

Toezenden besluit op verzoek om handhaving Stamina d.d. 29 januari 2021

Kern mededeling:

Recent heeft de OFGV het handhavingsverzoek, dat Stichting Stamina eind januari had ingediend over het doden van heckrunderen en konikpaarden in de Oostvaardersplassen, onafhankelijk beoordeeld en daarop haar besluit genomen. De OFGV heeft het handhavingsverzoek afgewezen. Bijgaand treft u de tekst aan van het besluit van de OFGV. Zie ook de mededeling die op 23 april 2021 over dit onderwerp aan Provinciale Staten verstuurd is (#2783645).

Mededeling:

Binnen het bestuursrecht bestaat er een beginselplicht tot handhaving. Bestuursorganen moeten in beginsel handhavend optreden als sprake is van een overtreding. Dit is het geval als er een regel of wet binnen het bestuursrecht is overtreden. Doel van handhaving is om de overtreding ongedaan te maken en de situatie te herstellen. Van handhavend optreden moet echter worden afgezien als de activiteit in beginsel binnen het kader van de wet- en regelgeving valt én er sprake is van concreet zicht op legalisatie. Als inwilliging van de aanvraag redelijkerwijs te verwachten is, moet worden afgezien van handhaving.

Een overheidsorganisatie kan zelf de overtreding ontdekken door te controleren. De overheid kan ook handhaven omdat een belanghebbende daarom vraagt (verzoek om handhaving). In onderhavig geval heeft Stichting Stamina een handhavingsverzoek ingediend.

De OFGV heeft geconstateerd dat Staatsbosbeheer op het moment van het indienen van het handhavingsverzoek in overtreding was van de Wet Natuurbescherming (Wnb), omdat ze gebruik maakten van het geweer met demper voor het afschieten van heckrunderen in de Oostvaardersplassen. Daarvoor is toestemming nodig op grond van de Wnb die kan worden verleend in combinatie met een opdracht in de zin van art. 3.18 Wnb. Omdat deze toestemming in combinatie met een opdracht ontbrak, mocht Staatsbosbeheer het geweer met demper op dat moment niet gebruiken voor het afschieten van de heckrunderen en konikpaarden.

Het verzoek om handhaving is door de OFGV afgewezen omdat Staatsbosbeheer heeft toegezegd geen gezonde heckrunderen te zullen afschieten totdat daarvoor een opdracht is verleend door de provincie. Daarmee is feitelijk geen sprake meer van een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb). Bovendien is er een concreet zicht op legalisatie aangezien de Provincie in een vergevorderd stadium is met de opdracht op grond van de Wnb aan Staatsbosbeheer. Hierin wordt toestemming gegeven om de heckrunderen en konikpaarden te doden met gebruikmaking van het middel geweer met geluiddemper. Staatsbosbeheer gaat pas verder met het afschot als de opdracht verleend is.

Registratienummer

2784479

Datum

26 april 2021

Afdeling/Bureau

SenB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Smelik, C.W.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2784479

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Besluit Op Verzoek tot Handhaving Omgevingsdienst Flevoland, Gooi- en Vechtstreek #Z2021-003388		Ja
		Ja
		Ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot 28-04-2021

[X] AANTEKENEN [X] PER POST

Stichting Stamina

Verzenddatum	Bijlagen	Kenmerk
13-4-2021	-	Z2021-003388/D2021-159533

Onderwerp

Besluit op verzoek om handhaving d.d. 29 januari 2021 met betrekking tot afschot van Konikpaarden en Heckrunderen in de Oostvaardersplassen

Geachte mevrouw,

Verzoek om handhaving

Op 29 januari 2021 heeft u een verzoek om handhavend op te treden per post en per email ingediend bij de provincie Flevoland. In uw verzoek om handhaving geeft u aan dat er sprake is van een overtreding door Staatsbosbeheer bij het afschot van Konikpaarden en Heckrunderen, omdat deze worden afgeschoten zonder vereiste Opdracht en/of Aanwijzingsbesluit op grond van de Wet natuurbescherming. U geeft aan dat u eerder om een Opdracht voor het afschot van genoemde dieren heeft gevraagd bij de provincie Flevoland, maar dat u geen reactie van de provincie Flevoland heeft gekregen. Vervolgens heeft u gesteld dat er sprake is van het afschot van Konikpaarden en Heckrunderen zonder Opdracht en/of Aanwijzingsbesluit op grond van de Wet natuurbescherming, wat een overtreding is van deze wet. U beschouwt uw verzoek om handhaving tevens als een bezwaar welke is gericht tegen het bestuurlijk rechtsoordeel van het college van GS van Flevoland dat er geen Opdracht en/of Aanwijzingsbesluit nodig zou zijn. Daarnaast heeft u een verzoek om voorlopige voorziening ingediend bij de rechtbank Midden Nederland. Bij uw brief van 1 maart 2021 heeft u uw verzoek om handhaving aangevuld met gronden. Onder andere heeft u gesteld dat er sprake is van een overtreding van artikel 3.18 Wet natuurbescherming vanwege het ontbreken van een Opdracht en mogelijk ook van een Aanwijzingsbesluit.

Mandaat voor OFGV

Het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland is het bevoegd gezag voor het nemen van een besluit op uw verzoek om handhaving op grond van de Wet natuurbescherming. De provincie Flevoland heeft haar bevoegdheid om een besluit te nemen op uw verzoek om handhaving gemandateerd aan de (waarnemend) directeur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). Ik zal namens het college van GS van Flevoland een besluit nemen op uw verzoek om handhaving.

Beslistermijn

Uw verzoek om handhaving is per email ingediend op 29 januari 2021. Het verzoek om handhaving is ontvangen door het college van GS van Flevoland. De provincie Flevoland

heeft het verzoek om handhaving doorgeleid naar de OFGV voor verdere afhandeling. De OFGV heeft het verzoek om handhaving ontvangen op dinsdag 2 februari 2021. Bij email van 5 februari 2021 heeft de medewerker van de OFGV de ontvangst van uw verzoek om handhaving bevestigd. Op grond van de datum van ontvangst van 2 februari 2021 zou er uiterlijk 8 weken na die datum een besluit op uw verzoek om handhaving moeten zijn genomen, dat is op de datum van 30 maart 2021.

Bij brief van 2 april 2021 heeft u de OFGV in gebreke gesteld voor het niet tijdig nemen van een besluit op uw verzoek om handhaving. Op grond van artikel 4.17 Algemene wet bestuursrecht moet een bestuursorgaan binnen twee weken na datum van de ingebrekestelling een besluit nemen op het verzoek om handhaving om te voorkomen dat er vanaf die datum een dwangsom wordt verbeurd per dag dat het bestuursorgaan in gebreke blijft om een besluit te nemen op het verzoek. Op grond van de datum ingebrekestelling betekent dit dat ik uiterlijk vrijdag 16 april 2021 een besluit moet hebben genomen op uw verzoek om handhaving van 29 januari 2021 (met aanvulling per brief van 1 maart 2021).

Gelet op de dagtekening van dit besluit heb ik hieraan voldaan. Zekerheidshalve heb ik het besluit ook naar u gemailld en daarnaast is het per post verzonden.

Besluit

Mede op basis van het feit dat het afschot van de Konikpaarden en de Heckrunderen door Staatsbosbeheer direct door haar zijn beëindigd na het indienen van het verzoek om handhaving en gelet op het feit dat er voor het afschot van de Konikpaarden en de Heckrunderen een opdracht op grond van de Wet natuurbescherming wordt verleend aan Staatsbosbeheer door de provincie Flevoland (concreet zicht op legalisatie) heb ik besloten uw verzoek van 29 januari 2021 – met aanvulling van 1 maart 2021 - af te wijzen. Hieronder zal ik mijn besluit nader toelichten.

Toelichting op het besluit

Naar aanleiding van uw verzoek om handhaving is door de provincie Flevoland onderzoek gedaan naar het afschot van de Konikpaarden en de Heckrunderen en of hier een ontheffing/opdracht voor vereist is op grond van de Wet natuurbescherming zoals door u wordt aangegeven in uw verzoek om handhaving. Tevens is onderzocht of voor het afschot van genoemde dieren een aanwijzingsbesluit op grond van de Wet natuurbescherming is vereist. Tot slot is onderzocht of het afschieten van de genoemde dieren met een geweer kan plaatsvinden en zo ja of hiervoor een toestemming is vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Hieronder ga ik op de genoemde punten in.

Verwilderde dieren of exoten

Allereerst de vraag of er een opdracht is vereist op grond van de Wet natuurbescherming voor het afschot van de Konikpaarden en Heckrunderen. Voor de beantwoording van die vraag is van belang hoe deze dieren moeten worden geduid op grond van de Wet natuurbescherming: als verwilderde dieren of als exoten. In de toelichting bij de Wet natuurbescherming wordt aangegeven dat: ***"onder het begrip exoten vallende soorten zijn dieren en planten die niet van nature in Nederland voorkomen of zijn voorgekomen en zijn soorten waarvan de dieren of planten Nederland niet op eigen kracht hebben kunnen bereiken, maar door menselijke tussenkomst in Nederland zijn terechtgekomen"***.

Onder verwilderde dieren als bedoeld in artikel 3.16 lid 4 Wet natuurbescherming wordt ***verstaan "voorheen gehouden dieren die structureel niet meer onder de beschikkingsmacht van de eigenaar vallen, of hun nakomelingen. Zij dienen derhalve onderscheiden te worden van dieren die ontsnapt zijn"***.

Gelet op de bovenstaande omschrijvingen van exoten of verwilderde dieren kunnen de Konikpaarden en de Heckrunderen worden aangemerkt als exoten of verwilderde dieren. Voor de toepassing van de Wet natuurbescherming is het niet van belang of de soorten verwilderde dieren zijn of exoten.

Opdracht en/of aanwijzingsbesluit op grond van Wet natuurbescherming

Nu er sprake is van exoten en/of verwilderde dieren is er tevens een opdracht vereist op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor het afschot van deze dieren. Dit is bepaald in artikel 3.18 Wnb. De redenen om het afschot toe te staan op grond van een opdracht staan vermeld in artikel 3.17 Wnb. Verzoeker om handhaving heeft dus een punt wanneer er wordt gesteld dat voor het afschot van de Heckrunderen en De Konikpaarden een opdracht op grond van de Wnb is vereist.

In het verzoek om handhaving van 29 januari 2021 en de aanvulling op het verzoek om handhaving van 1 maart 2021 wordt ook gesproken over het benodigd zijn van een aanwijzingsbesluit op grond van de Wet natuurbescherming. Een aanwijzingsbesluit op grond van de Wnb heeft te maken met de bescherming van bepaalde gebieden op grond van de Wnb of Europese richtlijnen. Hier is in dit geval geen sprake van bescherming van gebieden maar een bescherming van soorten, in dit geval de Heckrunderen en Konikpaarden. Een aanwijzingsbesluit op grond van de Wnb is hier niet aan de orde.

Toestemming afschot met geweer vereist

Tot slot is van belang de vraag of het afschieten van de genoemde dieren met een geweer kan plaatsvinden en zo ja of hiervoor een toestemming is vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Als je een in het wild levend dier wil doden, mag dat in principe niet met een geweer, zie artikel 3.24 in samenhang met artikel 3.26 Wet natuurbescherming. Dit verbod geldt echter niet wanneer er een opdracht is verleend in de zin van artikel 3.18 lid 4 Wnb, zie hiervoor artikel 3.26 lid 1 onder d onder 3° Wnb. Op het moment dat een opdracht is verleend voor het afschot van de Heckrunderen en Konikpaarden, mag dus een geweer worden gebruikt.

Ten tijde van het indienen van het verzoek om handhaving was er geen opdracht op grond van artikel 3.18 Wnb verstrekt voor het afschot van de Heckrunderen en de Konikpaarden. Staatsbosbeheer was op dat moment in overtreding. Direct na het indienen van het verzoek om handhaving heeft Staatsbosbeheer de overtreding beëindigd. Inmiddels wordt een opdracht voor het afschot van genoemde dieren voorbereid door de provincie Flevoland en zodra deze opdracht is verleend aan Staatsbosbeheer kan het afschot van de dieren weer worden uitgevoerd.

Afwijzing verzoek om handhaving

Geen overtreding door Staatsbosbeheer sinds indienen verzoek om handhaving

Zoals hierboven geconstateerd is er sprake van het vereist zijn van een opdracht voor het afschot van de Heckrunderen en de Konikpaarden op grond van de Wet natuurbescherming. Deze opdracht was ten tijde van het indienen van het verzoek om handhaving niet verstrekt. Daaruit volgt tevens dat nu er geen opdracht was verstrekt er ook geen gebruik van het geweer mocht worden gemaakt bij het afschot van de dieren. Ik stel dat er niet gehandhaafd hoeft te worden jegens Staatsbosbeheer. Dit licht ik hieronder toe.

Direct na het indienen van uw verzoek om handhaving heeft Staatsbosbeheer op verzoek van de provincie Flevoland de activiteiten met betrekking tot het afschot van de Heckrunderen en de Konikpaarden direct stilgelegd. De overtreding is dus gelijktijdig met of direct na het indienen van het verzoek om handhaving beëindigd. Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat er niet eerder weer wordt begonnen met het afschieten van de dieren wanneer het duidelijk is of en zo ja wanneer een vereiste toestemming benodigd is. Sinds begin februari 2021 vindt er geen overtreding meer plaats zoals door u gesteld in het verzoek om handhaving. Om die reden heeft u het ingediende verzoek om voorlopige voorziening bij de rechtbank weer ingetrokken.

Is er een risico dat de overtreding in de toekomst weer kan plaatsvinden? Nee, Staatsbosbeheer heeft aangegeven niet eerder weer te beginnen met het afschot totdat

duidelijk is of het is toegestaan en zo ja dat de vereiste toestemming door het bevoegde gezag aan haar is verleend.

Concreet zicht op legalisatie

De provincie Flevoland is inmiddels bezig om de vereiste opdracht op grond van artikel 3.18 Wnb voor het afschieten van de Konikpaarden en Heckrunderen te verlenen aan Staatsbosbeheer. Er is hiertoe een expliciet verzoek gekomen van Staatsbosbeheer bij hun brief van 17 februari 2021. Overigens is dit niet nodig, want het college van Gedeputeerde Staten kan ook ambtshalve de opdracht verstrekken. De provincie Flevoland heeft aangegeven juridisch gezien geen belemmeringen te zien om tot een besluit verlenen opdracht aan Staatsbosbeheer voor het afschieten van de Heckrunderen en de Konikpaarden te komen. Er is daarom sprake van een concreet zicht op legalisatie en op grond van jurisprudentie van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State kan in een dergelijke situatie worden afgezien van handhaving.

Bezwaar

Dit besluit treedt in werking op de dag na de verzenddatum. Tegen dit besluit kan door belanghebbenden binnen een termijn van zes weken een bezwaarschrift worden ingediend. De bezwaartermijn begint op de dag na de verzenddatum van dit besluit. Het bezwaarschrift moet verzonden worden aan:

College van Gedeputeerde Staten van Flevoland
Bezwarencommissie provincie Flevoland
Postbus 55
8200 AB Lelystad.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en bevat in ieder geval naam, adres, datum en een omschrijving van het besluit. Ook moet een motivatie worden gegeven waarom bezwaar wordt gemaakt en een kopie van het besluit moet worden bijgevoegd.

Voorlopige voorziening

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de inwerkingtreding van dit besluit niet. Als de onmiddellijke uitvoering van dit besluit onherstelbare gevolgen met zich meebrengt, kan daarnaast een verzoek om een voorlopige voorziening worden ingediend bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, onder vermelding van voorlopige voorzieningen, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. In het verzoek moet worden aangegeven waarom sprake is van een spoedeisend belang.

Aan het indienen van een verzoek om een voorlopige voorziening zijn kosten (griffierecht) verbonden. Meer informatie en uitleg over het indienen van een voorlopige voorziening is te vinden op www.rechtspraak.nl.

Vragen

Heeft u vragen dan kunt u contact opnemen met de **OFGV**.

Deze brief heb ik aan u verzonden per aangetekende post en per gewone post, zodat ik er zeker van ben dat de brief u heeft bereikt.

Hoogachtend,

Het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland,
Namens deze,

Teamleider Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Afschriften:

College van Gedeputeerde Staten van Flevoland.